John Carter Brown
Library
Brown University

Veroveringh
Van
De Stadt Olinda,
Gelegen in de
Capitania van Phernambuco,
Door den E. E. Manhaften / Gestrenghen
HEYNDRICK C. LONCK, **Generael te Water ende te Lande. Mitsgaders:**

Diderick van VVaerdenburgh, Colonel over de Militie te Laude, van wegen de Geoctroyeerde *West-Indische Compagnie*, onder de Hoog: Mo: Heeren Staten Generael, ende den *Prince van Orangen*, Gouverneur Generael der Vereenighde Neder-landen.

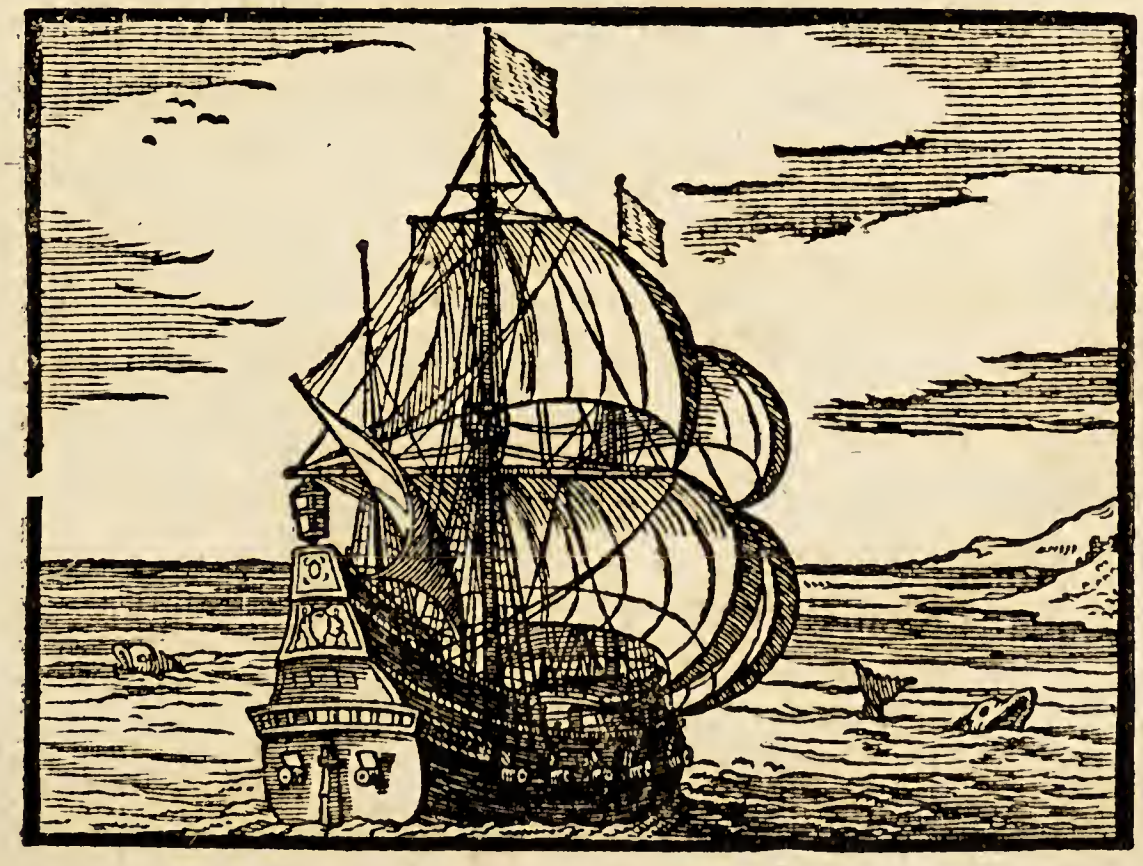

T' Amsterdam, Door Hessel Gerritsz. Pas-Caert-schryver / ende Boeck-verkooper inde Pas-Caert / op de hoeck vande Doele-straet.

RP

Beſchryvinghe
Van 't Veroveren van
Phernamboucque.

DE E.E. manhaften Generael H.C.Lonck, met 8 Schepen den 27 Junij 1629 uyt Goe-Ree geſeylt/ den 23 ende 24 Auguſt. onder Teneriffa in de Canarië met de Armada van Don Frederico geſlaghen / ende den 4 Septemb. in S. Vincent ghekomen weſende aldaer ververſcht: ende den 29 Novemb. by hem gekreghen heb-
ende den E.E. Colonel T. van Waerdenborgh, gelijck oock den
7 daer was gekomē den Commandeur Dirck Symonſz, met den
elven Colonel den 20 October uyt Texel gheloopen weſende:
e Vloot alsdoen ſterck zijnde 50 Schepen eñ Jachten/ 2 Pin-
en ende 13 groote Chaloupen / heeft ghemonſtert 7280 coppen/
amelijck 3780 Bootſgeſellen/ ende 3500 Soldaten. Met welcke
nacht hy (volghende ſijn laſt) ſijn cours gheſet heeft na de Cuſt
an Pernambuco/ bequam 't landt in 't ghelicht den 2 Februar.
op 7 gra. 4 minuten Suyder breedte/eñ den 13 der ſelver maendt
ontrent C. S. Auguſtin: aldaer gereſolveert als dat de Colonel
met 16 zeylen ſo Schepen als Jachten / daer in 2400 Soldaten
eñ 600 Maetrooſen / ſoude landen 2 mylen by nooyden Fernam-
buco/ in Rio doce: Eñ de Generael met de reſterende zeylen/ met
twee ſtercke Compagnie Soldaten / ſoude loopen nae 't Recyf.
Welck volgende ſy / na dat ſy op den 13 eñ 14 haer hadden ghe-
reedt gemaeckt/ op den 15 des morgens met den daegh/ met lief-
lijck weer een ſtille Zee / de Heer Generael nae het Recyf / name-
lijck aen de Barra van Pernambuco/ende den Heer Colonel met

syn 16 zeylen / daer in 2101 Soldaten / 699 Maetrosen / die ghe-
schickt waren te landen / na de gedestineerde plaets zijn toe-ghe-
loopen.

De E. E. Generael quam ontrent den middagh voor de ge-
seyde Barra / ende heeft gheset met eenige Schepen dicht onder
het Fortjen dat op 't Zee-recpf leyt / ende tot aen den avondt op
't selve / als mede op de land-forten dapper geschoten: gelijck mede
de Casteelen met meerder voordeel op den Schepē. De Schepen
niet konnende roy schieten door 't roeren vande Schepen / ver-
mits het dijnen van de Zee / mede dat het schieten den Casteelen
weynich schade / maeckende op de muren maer witte blacken /
schende alleenlijck 't bovenwerck vande muur.

6 Schepen ende 11 Jachten / tot het inzeylen ghereed / hielden
met clepn zeyl boven gaets / om op 't teycken als 't hoogh water
louw zijn / dat ontrent ten 3 uren verwacht wierdt / in te zeylen:
Maer alsoo de Gouverneur / soo 't schijnt van de komst van dese
Vloot langh te voren geadverteert / de gaten oft incomsten van 't
Recpf / namelijck de Poco ende de Barette met gesoncken Schē-
pen gestopt / ende de gantsche Povo op 't land-recpf met een mu-
ragie oft borstwerungh hadt vast ghemaeckt: soo en hebben de
Schepen ende Jachten voor dien tijdt op die inkomsten niet con-
nen uytrechten / ende de ander Schepen die dicht op den wal ghe-
set lagen / sonder pet uyt ghereght te hebben / zijn gedzongen ge-
weest teghen den nacht af te korten.

Ondertusschen was de E. E. Colonel belich om sijn volck ter
geordonneerder plaetse met chaloupen en boots te landen / self in
persoon met de avantguarde aen comende / in 't gesicht van syn
vpand / die hem sterck te voet ende te paerdt op strandt liet sien /
waer op de rest van 't volck uyt de Schepen ghevolght is met 2
stuckjens geschut / die 3 ℔ yser schoten: maer alsoo de avond op de
hand quam / mosten dien nacht over op de strant logeeren.

Des nachts alle preparatie ghemaeckt hebbende / is des mor-
ghens moedigh aen ghemarcheert met de gantsche macht / in drie
Regumenten / ende een party vyer-roers verdeylt / als de avant-

guarde

guarde/ daer den Colonel self onder was/gecommandeert by den
oversten Lieutenant Eltz: het Battallon door den overstē Lieu-
tenant Steyncalenfels, ende de arriere guarde door den Mayor
Houcx, hadden aen de een zijdt een dicht creupel bosch / waer uyt
haer groot aenstoot kon geschiet hebben.

Kreghen (by Rio doce/ 't welck is een lopent riviertjen/ daer sy
tot den middel toe door moesten / by de Portugesen betrenchеet)
een herdt treffen met haren Vpandt / die wesende ontrent 1800
sterck/ met verlies van veel dooden / ende gequetste/ soo aen d'een
als d'ander zijd/ maer aen de Spaensche zijde meest: te rugh zijn
gedreven tot twee malen toe.

Van daer is de Colonel met de avantguarde/ sonder rusten na
de stadt gemarcheert (hebbende onderweeghs wel eenige Swar-
ren bekomen / maer gheen goe kuntschap weten te bekomen) het
Jesuiten Cloester beklommen / daer de poort van achteren toe-
gebolwerckt was / hebben die op-gehouwen / ter neder leggende
al die weerstandt deden / soo dat de Spaensche de plaets met veel
dooden ende ghequetste/ moesten ruymen.

De Soldaterije in de retrenchementen ende Forten op strandt
aen Zee sulckx ghewaer wordende/ ende siende de arriere guarde
die de Mayor Houcx ghelepde op haer aencomen / begaven haer
op de vlucht/ na een wijl vechtens/ende schieten met grof geschut/
met verlies van ettelijcke dooden ende gequetste.

Ondertusschen dat de Colonel de Stadt aen de Noord zijd
naderde / hadt de General twee Compagnien Soldaten met ee-
nich Boots-volck / die tot het in-zeplen te voren waren gheordi-
neert/ gesonden tot assistentie van den Colonel / die bequamelijck
aen de Zuyd-zijd vande Stadt landen / sulcx dat de Stad aen
beyde zijden aengetast wierd: ende soo hebben sy des achtermid-
daeghs ontrent ten 4 uyren haer meester gemaeckt vande Stad/
met verlies van 50 tot 60 Soldaten.

Na het veroveren vande Stadt en wiert daer niet meer als
ontrent 100 kisten Suycker / eenighe Wynen / weynigh Meel/
ende ander clepnighedt van weynigh importantie in de Stadt

ghevonden / vermits de Borghers ende inwooners meest waren
met al haer goeden ghevlucht / niet tegenstaende dat de Gouver-
neur Mathias d'Albuquerque op lijf straf verboden had yet uyt d
Stadt te vervoeren / op dat de borger om syn goet te trouwer d
Stadt souw helpen bewaren.

Des nachts liet de Generael met de Chaloupen de gaten pey-
len / en de gelegenthey d vande Forten besichtigen / die de vyand
wel beset hield / so dat daer weynigh cans wierd ghesien om die t
water met voordeel aen te tasten.

Den 17 liet de Gouverneur de pack-huysen ende al de Supc-
keren daer in aen brand steken / bedragende over de 15000 kisten,
om dat de Burgers en eygenaers gevlucht waren / so een gevan-
gen vertelde / ende sulcx en was van de onse niet te weyzen.

Den 20 Febr. na dat de Stad wel beset ende op alles goede or-
dre ghestelt was / is na rijpe deliberatie van die vanden Kade goe
gevonden een entrepzinse op 't Casteel dat op 't landt Recyf leyt,
daer toe by den Colonel gheconmandeert is de overste Liente-
nant Steincalenfelts met 400 tot 500 Man / die sich daer in wel
heeft ghequeten / twee uren langh des nachts dat Fort bestormt,
doch also onse storm-leerē / die al gerecht waren / wel een vadem te
kort warē / ende de deure van 't Casteel niet en kost geopent wor-
den / sonderling om dat den vyand uyt het cleyne Fort op 't Zee-
recyf met Canon eñ schroot veel schade op d'onse dede / so is goet
gevonden af te trecken / met verlies van ontrent 20 dooden / ende
40 tot 50 gequetste / om niet meer volck te spillen.

Den 21 de Barette door de Chaloupen gevisiteert / het Schip
dat daer in 't gat aen de grond lagh aen brand gesteken / ende be-
vonden dat daer gelegenthey d was om met Chaloupē daer door
binnen het Recyf te komen / siende het Dorp op 't Recyf / waer de
pack-huysen verbrandt waren / met muren / borstweringen ende
palissaden vast gemaekt / daer over oordeelden het landen aldaer /
om het selve Dorp aen te tasten / seer onseker ende periculeus.

Ende den 22 noch besich wesende de stad met wercken meerder
te versekeren / gelijck mede het Jesuiten Clooster vast gemaeckt
wierd /

ierd/ aen de strand by den voet van de stadt een brugh maken-
e/ 't welck in maniere van een hooft soude uyt comen tot over de
arningh een stuckjen 't Zeewaert/ om aldaer by harde barning
ooge ende ander waren aen ende van land te brengen.

So is op den 23 Febr. met toestemming van al de Krijgsover-
en goet gevonden 't geseyde Fort op 't land Recyf met aproches
en te gaen/ daer toe voort alle noodige als fossiven ende schants-
orven gereet gemaeckt zijn. Het meeste Boots-volck gebruyc-
ende om rijswerck te houwen ende schants-korven te maecken/
s mede tot volmaken van de geseyde brug oft hooft.

Ende den 25 in de stadt voor verscheyden straten borstwerin-
en/ voor een overval van de vyand gemaeckt zijnde/ so is het ap-
ocheren na het geseydt groot Casteel op den 27 Febr. met 500
Man begost/ onder 't commandement vanden oversten Lieu-
nant Eltz, die den selven nacht een retrenchement teghen het
Casteel/ tusschen het Dorp van 't Recyf ende de Stadt gelegen/
p-gheworpen heeft: ende des anderen daeghs de baterye na by
hereed ghemaeckt heeft/ als wanneer des avonds de Mayoor
oucx hem verlost/ eñ de Colonel in persoon hem daer oock ver-
oeght heeft/ daer blyvende tot des anderen daeghs smorghens/
at de batery voltoyt/ende 3 halve Cartouwen geplant/ende den
antschen dagh daer met geschoten was.

Daer na/ wesende/ den 2. Maert/ de gantsche morghen-stond
et het geschut gespeelt/ so hebben die van 't Fort met op-rollen
an haer Vendel/ ende uytsteecken van een wit laken/ ghesocht
parlementeren/ seyndende daer nevens een Capiteyn/ die met
en Colonel verdraghen is het Fort te verlaten/ op conditien als
de volgende Articulen te sien is.

Dit ghedaen wesende/ is den Colonel voornemens gheworden
et Casteel dat op 't Zeerecyf leyt/ oock op te eysschen: Eñ heeft
en E. Heer Generael ende Heeren Raden daer van verwittigt/
ie 't selve hebben geapprobeert/ende is also 't selve in 't werck ge-
elt met seynden van een Tambour ende een taelman/ die van 't
Fort oock ghehoor ghevende/ hebben een Lieutenant (midts dat

daer

daer tegen een ander in ostagie ging) buyten gesonden/ die welck uyt den naem van synen Commandeur met den Colonel heeft gehandelt op den selven voet als die van 't Fort op 't land Kercpf/ ende voort zijn daer op uyt getrocken: sulcks dat de Colonel daer met meester was van beyde de Forten ende Haven van Pharnambuco.

Des anderen daeghs den 23 heeft de Colonel ordre gestelt / dat de Overste Lieutenant Steyncalenfeltz , een exploict deedt op 't Eyland van Antonio Vaz / geleghen teghen over het Dorp op 't Kercpf: die over varende/ geen resistentie en heeft ghevonden/ wesende het volck (om 't overgaen van de Forten) ghevlucht / heeft daer over een troup volcks ghelogeert in 't Clooster dat op 't selve eyland staet. Waer mede also de Stadt ende Fortressen van Pernambuco in handen is van 't Krijghs-volck vande Geoctropeerde West-Indische Compagnie/ onder 't gebiedt van hare Hoog: Mog: de Staten Generael ende Prince van Oranghen / dat God gebe langh te duren.

Den 3 April/ na dat het gat vande Kercpffe was gepeylt/liepen eenige schepen / jachten ende alle de chaloupen binnen 't selve Kercpf/zijnde een seer bequame plaets/ om niet alleen te leggen/maer mede de schepen te setten / kiel halen ende schoon te maken / ghelijck mede 't Jacht de Brack / 't welck nae 't Vader-landt soude gaen/ daer binnen schoon gemaeck/ ende eenighe suyckeren ingenomen heeft. Ende was alsdoen den E. Heer Generael ghelogeert in de Povo / op 't Kercpf : den E. Colonel in 't Jesuyten Klooster: ende den Lieutenant Colonel op 't Eylandt van Antonio Vaz.

Summa

Summa de los Articulos que ſe accordaron entre el Sr. General Henrique Lonq, *Don* Theodoro a Waerdenborch, *maeſſo de Campo, y los de mas Señores del Conſejo ſecreto de la Armada, que al preſente eſta ſurta en la barra de Fernambuco, en ſervicio de los Sres. Eſtados Generales de las Provinçias unidas, y del* Principe de Orange, *Gouvernador dellas: a Cargo de los Sres. Adminiſtradores de la Compa. de Indias, de la una parte: Y el Capn.* Antonio de Lima, *Capn. de la Fortaleza de San Ieorge, por el Rey de Eſpaña, de la otra.*

PRimeramente ſera el dicho Capitan *Antonio de Lima* obligado de entregar, el dichos General, y Maeſſo de Campo, y los de mas Sres. del Conſejo, la Fortaleza de *San Ieorge* con toda ſu artilleria, y partrechos della, y las de mas ammuniçiones de guerra que al preſente en el dicho Fuerte eſtan.

Item ſera el dicho Capitan *Antonio de Lima* deſpues de hecha la dicha entrieja, lleuado juntamente con todos ſus ſoldados y ſus armas ordinarias, ſin bandera, y ſin mechas ençendidas, con barcos o bateles a la otra banda del Rio, en tierra firma, para el ay paſſar donde bien les pareçiere.

Para ſeguranҫa de la buelta de los dichos bateles quedara el dicho Capn. *Antonio de Lima* en eſte Campo en rehenes, haſta tanto que totos los de ſu Compa. fueren deſembarcados; y promete aſſi, Dios le ayude, de embiar la chaloupa o barco en que el aſſy paſſare ſin danno alguno de eſte Campo.

A de mas deſto prometto y ſe obliga el dicho Capn. por ſi y por lo de mas ſoldados, por el tiempo de ſeys mezes ſiguientes de la fecha deſta, no tomar ny traer armas contra los ſuſodichos Sres. Eſtados Generales, y *Principe de Orange*. Aſſy Dios les ayuda y ſalue.

Fecho y paſſado anſi en eſte Campo y ſitio delante de la fortaleza de *San Ieorge*, a dos de Março, de 1630 annos, y le firmaron de entre ambas partes: el ſotto ſcritto dezia, *Henrique Lonq*, General. *T. a VVardenburch*, Colonel. *Antonio de Lima*, Capitan de la Fortaleza de tierra.

Los miſmos articulos ſe concedieron al Capn. *Manuel Pacheco el Guyar*, Capn. Mayor de la fortaleza de la mar: y lo firmaron de entre ambas partes: ſotto ſcitto: *Henrique Lonq*, General. *T. van VVaerdenburch*.
Manuel Pacheco Capn. *Pedro Barboza* Lugarteniente.

Somma van de Articulen gheaccordeert tusschen den

Hr. Generael *Hendrick Loncq*, ende de Hr. *Dirck van VVaerdenburch*, Colonel, ende de meer Heeren vanden secreten Raede, vande Armade jegenwoordig liggende inde Barre van *Farnamboucq*, in dienste vande H. Staten Generael der Geunieerde Provintien, ende den Prince van Orangen, Gouverneur der selve, in dienst vande West-Indische Comp. ter eendere, ende den Capiteyn *Antonio de Lima*, Capiteyn van de Sterckte van *S. Ioris*, voor den Koning van Spagnien, aen d'anderzyde.

TEN eersten sal den voornoemden Capiteyn Antonio de Lima, gheh houden zijn te leveren / aen de voorsz. Hr. Generael / ende Colonel / ende andere Heeren vanden Raedt; de sterckte van S. Joris, met alle haer gheschut ende toe-behoorен van dien / ende alle de Ammunitie van oorloghe / jeghenwoordigh inde voorsz Sterckte zijnde.

Item / sal den voorsz Capiteyn Antonio de Lima (naer de voorsz over-leveringe gedaen te hebben) met alle syne Soldaten / met hunne ordinaire wapenen / sonder vaendel of brandende lonten / gevoert te worden met barquen oft schupten aen de ander zyde vande Riviere aen 't vaste Landt / om van aldaer te passeren / daer het hun sal goet duncken.

Tot verseeckeringe vande weder-komste vande voorsz schupten ofte barquen / sal den voorsz Capiteyn Antonio de Lima, in 't voorsz Legher in gyselinge blyven / totter tyd toe dat alle de gene van syne Compagnie sullen gelandet zijn / ende belooft (alsoo moeste hem Godt helpen) de chaloupe ofte barque daer hy oock mede sal over-ghevoert worden / wederomme sonder eenighe schade in dit Legher te senden.

Ende boven dese belooft ende verbind hem den voorsz Capiteyn / soo voor hem ende de andere Soldatē / in ses maenden naer dato van dese / geene wapenen aen te nemen ofte te draghen teghens de voornoemde Heeren Staten Generael / ofte den Prince van Orangie / so moeste hem God helpen ende saligh maecken.

Aldus gedaen ende gepasseert in 't Legher voor de Sterckte van S. Ioris, den 2 Martio / van A°. 1630. ende geteeckent van weder zyden. Was onderteeckent Hendrick Cornelisz Lonq, Generael / T. van Waerdenburch Colonel / Antonio de Lima, Capiteyn vande Sterckte van S. Ioris.

De selve Articulen zijn mede toegestaen aenden Capiteyn Manuel Pacheco el Guyar, Capiteyn Major vande Sterckte aen de zee / ende zijn weder zyden onderteeckent. Onder stont / Hendrick Loncq, Generael. T. van Waerdenburch, Manuel Pacheco el Guyar Capiteyn / Pedro Barboza Lieutenant.

Tyste

Lijste van d'Admunitien inde Stadt van PHARNAMBOUCQUE ghevonden.

Op de twee Fortjens aen de ſtrand by Noorden, ende aen de Zuydzyde van de Stadt, ghevonden op yder 4 yſere Stucken, ſchietende yder 4 ℔ yſers. —— —— 8 Stucken.
Op beyde de Fortjens ofte Caſteeltjens, pulver —— —— 600 ℔.
Op 't Ieſuyten Clooſter 30 tonnen bus-kruydt, yder onghevaer geextimeert ten hooghſten a 100 ℔. 3000 ℔.
Op het Tol-huys vijf vaten, yder ghenomen a 200 ℔. ten hoogſten —— —— —— —— —— 1000 ℔.

Summa Pulver 4600 ℔.

Een partye lont, genomen op —— —— —— 2000 ℔.
Noch een partye op —— —— —— —— 200 ℔.
NOTA. Hier van ſchijnt wel 300 ℔ verdorven te zijn.
Een partye yſere koghelen van 20 in 't ℔.
Eenigh ſtaf-loot.
Eenige laetjes met Muſquet-kogelen, a 12 in 't ℔.
Een groote quantiteyt ſpaens yſer aen ſtaven.
2 Vaten of ocxhoofden Salpeter.
Een partye ongeſtelde ſchuppen.

Artillerye ghevonden op 't Caſteel S^t. Ioris, by de Pack-huyſen leggende.

24 Yſere ſtucken van 10 a 5 ℔ yſer.
4000 ℔ Pulver.
Partye yſere koghelen.
30 ℔ groote Muſquet-koghelen, van 10 in 't ℔.
40 ℔ Lont.

Partye

Partye handt-Granaten.
Partye vuyr-potten.
1 Metale ſtuck van 8 ℔.
2 Pypen Spaenſche Wijn.
1 Kiſt Suycker.
Partye groote pottyſen met water.

In't Caſteel op 't Zeereyf leggende/is gevonden

15 Metale ſtucken, hebbende de wapenē van Philippus de II en de III Koningen van Hiſpagnien, eenige daer op 't wapen van Portugael, zijnde halve Cartouwen, ſtucken van 20. 18 ende 10 ℔ yſer.
1 Metale Slangh van 10 ℔ yſer, ſchadeloos.
14 Vaten Bus-poeder, van 120 ℔.
Partye yſere Canon-kogels.
Groote partye gevulde cardoeſen tot de ſtucken.
60 ℔ Londt.
Partye pottyſen, ſoo groot als kleen, met water, ſpaenſche wijn, en azijn gevult.
7 Sacken meel, 4 kiſten farinie.
Weynigh gheſoute viſch.
Een kuyp met geſouten vleys.

92. N°. 29.

-11710-

F630
V549v